

Regeringen

MARTS 2022

Sundhedsreformen

Gør Danmark sundere

Sundhedsministeriet

Marts 2022

Sundhedsministeriet
Holbergsgade 6
1057 København K

Telefon: +45 72 26 90 00
E-mail: sum@sum.dk

ISBN 978-87-94224-06-2 (digital version)
ISBN 978-87-94224-05-5 (trykt version)
2021/22:07

Design: BGRAPHIC

Fotos:
Side 1, 6, 20 og 32: Getty Images
Side 16: Colourbox
Side 47: Fotograf Charlotte Dahl, Sygehus Lillebælt

Tryk: OnPrint

Publikationen kan hentes på
www.regeringen.dk og www.sum.dk

Gør Danmark sundere

Ny retning for forebyggelse. Styrket kvalitet i det nære sundhedsvæsen. Tid til den enkelte patient.

I Danmark tager vi ansvar for hinanden. Det gør vi gennem et fælles sundhedsvæsen for alle. For sundhed er en forudsætning for, at vi kan leve det liv, vi ønsker. Sundhed er en forudsætning for, at vi kan tage en uddannelse og gå på arbejde. En forudsætning for, at vi kan bidrage til fællesskabet.

Vi skal være stolte af vores sundhedsvæsen. Vores sundhedsvæsen er et af de bedste i verden. Vi har et dygtigt sundhedspersonale, højt specialiserede supersygehuse og stærke patientrettigheder. Vi har solide rammer til at investere i ny teknologi og avanceret udstyr.

Men i takt med at vi lever længere, bliver vi flere ældre og flere, der har brug for behandling og pleje. Samtidig bliver der færre i den arbejdsdygtige alder, som kan bidrage med den nødvendige arbejdskraft og yde hjælp til dem, der bliver syge.

Regeringen vil sikre, at pengene følger med, når der kommer flere børn og ældre. Vi har allerede prioriteret et løft af regionerne og kommunernes økonomi med samlet 8,6 mia. kr. Og vi har prioriteret midler til at ansætte flere sygeplejersker og styrke psykiatrien. Men vi skal gøre mere. Vi skal sikre, at vi også i fremtiden har et robust sundhedsvæsen i topklasse.

For det første skal der sættes ny retning for forebyggelse. Alt for mange børn og unge har det ikke godt. For mange mistrives. Også ind i voksenlivet. Det har vi et fælles ansvar for at ændre, for det går den forkerte vej. Derfor skal vi sikre, at ingen børn født i og efter 2010 starter med at ryge eller bruge andre nikotinprodukter. Vi skal indføre en 18-årsgrænse for salg af al alkohol. Og vi skal samle et bredt partnerskab om at styrke børns og unges trivsel i aktive fællesskaber.

For det andet skal kvaliteten styrkes i det nære sundhedsvæsen. Samarbejdet på tværs af sundhedsvæsenet er ikke stærkt nok. Konsekvensen er patienter, der kommer i klemme. Og for mange genindlæggelser. Det skal vi gøre bedre. Vi skal styrke det nære sundhedsvæsen, så flere kan få gode sundhedstilbud tæt på og i eget hjem. Derfor skal vi blandt andet oprette nærhospitaler i hele landet. Og vi skal løfte indsatsen for personer med kroniske sygdomme.

For det tredje skal der være tid til den enkelte patient. Selvom der bliver uddannet mere sundhedspersonale, er der i dag udfordringer med at besætte stillinger inden for sundhedsområdet. Vi skal sikre, at man får den nødvendige behandling, pleje og omsorg fremadrettet. At der sikres en fast læge til alle ved praksispligt og bedre fordeling af læger. At sundhedspersonalet fokuserer på kerneopgaven. Og så skal vi udnytte teknologien. Derfor skal der blandt andet nedsættes en kommission, der skal anbefale løsninger, som kan sikre et robust sundhedsvæsen.

Med sundhedsreformen lægger vi en visionær plan for fremtiden. Vi skal skabe et sundhedsvæsen, hvor vi løfter i flok, og alle tager del i ansvaret. Vi skal sikre, at sundhedsvæsenet er robust til fremtidens udfordringer. Og vi skal sikre, at løsningerne gør op med ulighed i sundhed i stedet for at forstærke den.

Sådan gør vi Danmark sundere.

Magnus Heunicke
Sundhedsminister

Regeringens initiativer

Ny retning for forebyggelse

Alkoholhandleplan: 18-årsgrænse for salg af al alkohol	9
Nikotinfri Generation 2010+	9
Generation Aktiv: Partnerskab for trivsel, bevægelse og sunde fællesskaber	10
Center for Sund Vægt og Trivsel	10
Indsats mod ulighed i kræft	12
Indsats for sårbare familier i sundhedsplejen	12
Gode rammer for forebyggelse og folkesundhed	13
Bæredygtigt sundhedsvæsen	14
Indsats i den internationale kamp mod antibiotikaresistens	15

Styrket kvalitet i det nære sundhedsvæsen

Op til 20 nærhospitaler fordelt over hele landet	18
Pengene følger med flere børn og ældre	21
Løft af indsatsen for mennesker med kroniske sygdomme – national kvalitetsplan	23
Styrkede kommunale akuttilbud og specialistrådgivning til det nære sundhedsvæsen	24
Styrket akutindsats med hurtig hjælp i hele landet	27
Målrettet indsats mod stroke	29
Data fra det nære sundhedsvæsen til bedre kvalitetsudvikling	29
Mere behandling i eget hjem med digitale løsninger	29

Tid til den enkelte patient

Afvikling af efterslæb i sundhedsvæsenet og normalisering af ventetider	34
Kommission for robusthed i sundhedsvæsenet	36
Bedre anvendelse og udvikling af sundhedspersonalets kompetencer	37
Fast læge til alle med praksispligt og bedre fordeling af læger	39
Bekæmpelse af lokal lægemangel	40
Styrket udvikling af <i>Et Samlet Patientoverblik</i>	42
Læring fra coronapandemien	44

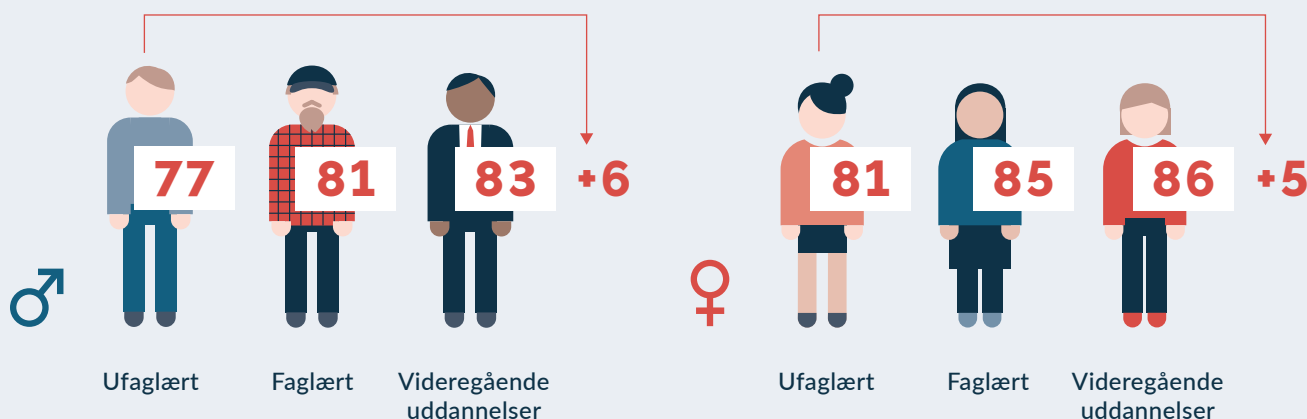
Ny retning for forebyggelse

Sygdom er den største barriere for at leve det liv, vi drømmer om. Sygdom rammer socialt skævt, og ulighed i sundhed starter tidligt i livet. Desværre går det den forkerte vej. Alt for mange danske børn og unge har det ikke godt. De mistrives. De unge har europarekord i druk. Alt for mange ryger. Og mange unge bevæger sig for lidt. Det er ikke bare et problem for den enkelte. Det er et alvorligt samfundsproblem. Og det betyder, at flere vil rammes af sygdom senere i livet. Sygdom som kunne have været forebygget. Vi kan konstatere, at det, vi har gjort indtil nu, ikke har været godt nok. Derfor skal vi sætte langt stærkere ind og handle nu.

Regeringen vil sætte en ny retning for forebyggelse målrettet børn og unge. Vi skal vende udviklingen og sikre sundhed og trivsel for vores børn og unge. Det kan sundhedsvæsenet ikke løse alene. Det kræver de nødvendige ændringer på samfundsniveau. Mange skal bidrage, hvis vi skal lykkes.

Middellevetid for 40-årige efter uddannelse

Kilde: Ulighedsredøgørelsen 2020, Finansministeriet.

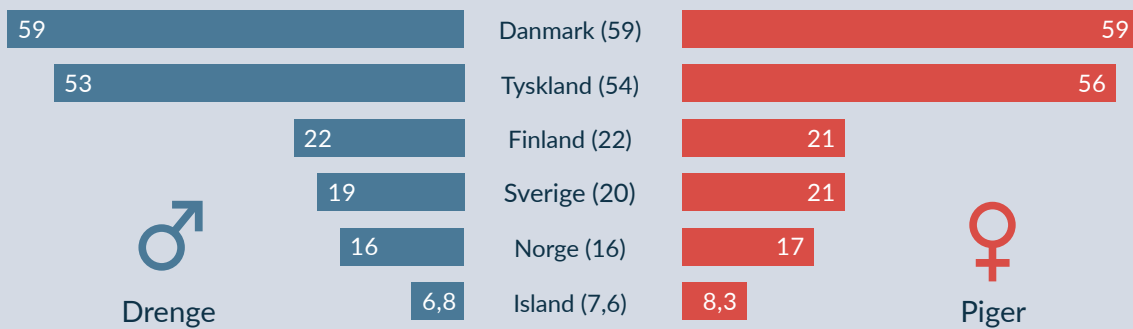
Regeringens målsætninger er:

- Børn og unges alkoholforbrug skal reduceres markant
- Nikotinfri generation 2010+ – ingen nikotin til fremtidige generationer
- 25 procent flere børn og unge skal være fysisk aktive mindst 60 minutter om dagen i 2030
- Flere børn og unge skal i bedre trivsel

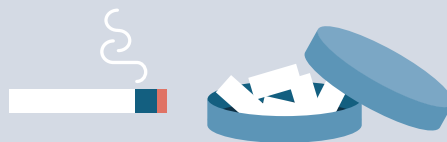
Regeringen vil gå forrest og tage ansvar for børn og unges sundhed og trivsel. Vi vil sætte ind med en markant og ambitiøs forebyggelsespakke rettet mod børn og unge. Aldersgrænsen for salg af al alkohol skal sættes op til 18 år. Fremtidens generationer skal ikke udsættes for tobaks- og nikotinprodukter.

Danske unge er europamestre i druk

Tallene angiver, hvor mange procent af 15-16-årige elever, som svarer, at de har drukket fem eller flere genstande ved samme lejlighed (binge-drinking) mindst én gang i løbet af de sidste 30 dage.

Kilde: ESPAD Report 2019, European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction.

31 %

af 15-29-årige anvender mindst ét tobaks- eller nikotinprodukt. Det er en stigning på næsten 15 procent på halvandet år.

Kilde: SRØG – En undersøgelse af tobak, adfærd og regler. Statens Institut for Folkesundhed 2022.

Initiativ Alkoholhandle- plan: 18-års- grænse for salg af al alkohol

Regeringen vil sætte aldersgrænsen for salg af al alkohol op til 18 år

De danske unge er blandt dem, der drikker sig mest fulde, når vi sammenligner os med andre europæiske lande. I gennemsnit er der 15 unge om ugen, der har kontakt med hospitalet på grund af skadelige virkninger af alkohol. Og ét ungt menneske dør i gennemsnit hver måned i situationer, der er forbundet med alkoholindtag. Samtidig fører et stort forbrug af alkohol til øget risiko for brug af narkotika, uheld, ulykker, vold og sex, der fortrydes. De største negative effekter rammer dem, der i forvejen har det sværest.

Derfor vil regeringen sætte aldersgrænsen for salg af al alkohol op til 18 år.

Vi har som samfund et ansvar for vores børn og unges liv og helbred. Derfor skal vi sætte langt stærkere ind, når det kommer til at ændre på unges alkoholkultur. En højere aldersgrænse skal kombineres med en ambitiøs national alkoholhandleplan, som sætter fokus på tiltag, der understøtter sunde ungdomsfællesskaber. Samtidig inviterer vi ungdomsuddannelserne til at tage medansvar for at gøre op med unges drukkultur i tilknytning til uddannelserne. Derudover skal vi fortsætte indsatsen mod ulovligt salg af alkohol og tobak til unge under 18 år. Det skal sikre, at den højere aldersgrænse slår igennem på de unges forbrug. Kontrollen skal føres effektivt, og regeringen vil styrke håndhævelse af reglerne.

Initiativ Nikotinfri Generation 2010+

Regeringen vil have en Nikotinfri Generation 2010+

Ryging er sundhedsskadeligt og kræftfremkaldende. Hvert år dør omkring 13.600 mennesker som følge af ryging. Alt for mange unge starter fortsat med at ryge. Knap hver tredje af de 15-29 årige anvender i dag mindst ét tobaks- eller nikotinprodukt. Der er behov for en helt ny og mere radikal tilgang. Vi skal være ambitiøse, når det gælder vores børn og unges sundhed.

Derfor vil regeringen have som mål, at ingen født i og efter 2010 skal starte med at ryge eller bruge andre nikotinprodukter.

Vi står som samfund over for en stor opgave. Vi skal i fællesskab sikre, at ingen børn begynder at ryge eller bruge andre nikotinprodukter. Regeringen har en klar vision om en 100 procent nikotinfri

fremtid. Det kan indebære, at der må tages markante midler i brug og om nødvendigt forbyde salg til 2010+ generationen ved at øge aldersgrænsen gradvist. Vejen dertil vil regeringen drøfte med Folketingets partier, EU og andre relevante parter. Målet er klart: Børn født i 2010 og efter skal ikke starte med at ryge eller bruge andre nikotinprodukter.

Nikotinfri generationer fra 2010+ vil være en historisk milepæl i forhold til at forebygge sygdom og død og skabe flere sunde leveår. Skal vi lykkes, skal vi starte nu. Vi skal forberede rammerne – også i forhold til kontrol, grænsehandel osv. Og vi vil bygge videre på den nationale handleplan mod børn og unge ryging med yderligere initiativer. Blandt andet ønsker regeringen en styrket håndhævelse af reglerne på området og sanktionerne, hvis de ikke overholdes.

Regeringens igangværende initiativer

Bekæmpelse af børn og unges ryging

Regeringen og et bredt flertal i Folketinget indgik i 2019 en ambitiøs aftale om en national handleplan mod børn og unges ryging. Handleplanen sætter ind med en bred vifte af initiativer rettet mod at stoppe og forebygge børn og unges ryging og nikotinafhængighed. Det har betydet konkrete lovændringer, der bl.a. har fået tobak væk fra disken og indført røgfri skoletid. Med finansloven for 2020 sikrede regeringen også afgiftsforhøjelser på tobaksprodukter.

Derudover har regeringen med støtte fra en række af Folketingets partier indført afgift på nikotinprodukter og på nikotinvæsker til e-cigaretter for at begrænse unges forbrug og for at forhindre, at unge bliver afhængige af nikotin. Afgifterne træder i kraft d. 1. juli 2022.